

Offentliggjort d. 12. maj 2012

Start eller udvidelse af virksomhed - fradragsberettigede driftsomkostninger eller etableringsudgifter [©]

*Af advokat (L) Bodil Christiansen og
advokat (H), cand. merc. (R) Tommy V. Christiansen*

www.v.dk

Højesteret har i marts 2012 afsagt en dom om fradrag for udgifter i forbindelse med en planlagt udvidelse af en erhvervsvirksomhed. Virksomheden var i vækst, og der var behov for større lokaler. Men succeshistorien endte i et skattesmæk. Netop her kan skattereglerne være en stor sten på vejen til vækst. Driftsomkostninger er fradragsberettigede, men etableringsomkostninger, undertiden kaldet formueudgifter, kan som udgangspunkt ikke fradrages.

For de fleste mennesker er start af egen virksomhed meget ressourcekrævende på flere måder.

Opstartsfasen stiller normalt krav om en stor og engageret arbejdsindsats for at få virksomheden løbet i gang. Og da uden det velkendte sikkerhedsnet fra en stilling som lønmodtager.

Hertil kommer investeringer i varelager, lokaler, inventar og andet driftsmateriel samt en lang række andre etableringsomkostninger, som kan stille betydelige krav til indehaverens økonomiske fundament. Det kan være, at parcelhuset må sættes på højkant i en kortere eller længere periode med den risiko, som er forbundet med enhver virksomhedsetablering.

Offentliggjort d. 12. maj 2012

Etablering og skat

Helt fra start er skattevæsenet en magtfuld medspiller i etableringen og driften af en ny virksomhed. Og når virksomheden begynder at give overskud, vil skattevæsenet med rettidig omhu og helt i overensstemmelse med skattelovene sikre, at en væsentlig del af overskuddet tilgår statskassen.

Nu kunne man forestille sig, at iværksætterens udgifter til etablering af virksomheden skal fradrages ved opgørelsen af virksomhedens skattepligtige overskud.

Men netop på dette punkt er logikken i skattelovene ikke lysende klar.

Efter en meget gammel og helt grundlæggende bestemmelse i skattelovene er iværksætterens udgifter til etablering af virksomheden nemlig som udgangspunkt ikke fradragsberettiget ved opgørelsen af den skattepligtige indkomst. Det betyder helt enkelt, at etablering af en virksomhed som udgangspunkt sker for beskattede midler. Nogle tidligere regler, som lempede fradragsretten, er ophævet.

Når først virksomheden er i drift, kan udgifter, som virksomhedsejeren afholder for at ”erhverve, sikre eller vedligeholde” indkomsten, fratrækkes ved indkomstopgørelsen. Og har virksomhedsejeren anskaffet driftsbygninger, inventar, driftsmateriel mv., kan han som udgangspunkt foretage skattemæssige afskrivninger herpå.

Men udgifter til selve etableringen af virksomheden kan derimod, som allerede nævnt, som udgangspunkt ikke bringes til fradrag. Som et helt enkelt eksempel kan her nævnes udgifter til bistand fra en virksomhedskonsulent i opstartsfasen.

Det er klart, at denne retsstilling kan virke hæmmende for lysten til at kaste sig ud i start af egen virksomhed.

Og det kan være meget vanskeligt at få øje på den saglige begrundelse for reglerne. Sagen er jo den, at udgifter til etablering af egen virksomhed afholdes med det ene formål at få virksomheden startet op. Samtidig har udgifter af denne type normalt kun en meget

Offentliggjort d. 12. maj 2012

lille eller slet ingen fællesflade med de traditionelle ikke-fradragsberettigede privatudgifter. Det er således utvivlsomt kun de færreste, der entrerer med en virksomhedskonulent for den private fornøjelses skyld.

Dette gælder, hvad enten virksomheden rent faktisk bliver stiftet og udvikler sig til en succeshistorie, eller iværksætterens beslutning modsat bliver at ”klappe hesten” og afvente etableringen til bedre tider, eller til en bedre idé melder sig.

Udvidelse af eksisterede virksomhed

Der gælder samme skattemæssige principper for udgifter ved *udvidelse* af en eksisterende virksomhed som ved etablering af en ny virksomhed.

Det betyder, at selv når en allerede etableret virksomhed er i god gænge og påtænker en udvidelse, kan udgifterne til denne udvidelse af den eksisterende virksomhed som udgangspunkt *ikke bringes til fradrag* ved indkomstopgørelsen.

En konkret sag

Højesterets dom fra marts 2012 handler om en sådan virksomhed, der efter nogle succesrige år påtænkte at flytte i større lokaler for at sikre, at virksomheden fortsat kunne opfylde virksomhedens forpligtelser overfor eksisterende og kommende kunders behov.

Der var tale om et selskab, der drev virksomhed med drift af mainframe- og serverbase-rede systemer samt etablering og drift af netværk og sikkerhedskoncepter. Selskabet var stiftet i 1997 af selskabets to største kunder, men kundekredsen omfattede en række store private og offentlige virksomheder inden for brancher som finans, fødevareindustri, detailhandel, landbrug, sundhed, telefoni samt offentlig administration og forvaltning.

I 2004 havde selskabet over 100 kunder, og væksten i ordrer fra kunderne gjorde det nødvendigt at investere i mere plads til installation af maskinkraft. Ifølge en intern rapport til selskabets bestyrelse var det på baggrund af de foregående års tilvækst og et estimat over yderligere tilgang i form af mersalg til eksisterende kunder samt tilgang i

Offentliggjort d. 12. maj 2012

form af nye mindre kunder uden stort kapacitetsbehov således vurderingen, at den årlige vækst i behovet for maskinstueareal ville være på 15 %.

Selskabet havde hidtil anvendt kældrene i ejendomme på to forskellige adresser, men pladsen her gav ikke mulighed for at foretage de nødvendige udvidelser. Selskabet planlagde derfor at bygge et nyt driftscenter til et beløb i størrelsesordenen 369 - 415 mio. kr. I denne forbindelse afholdt selskabet i 2004 udgifter til ingeniør- og arkitektbistand til forundersøgelser mv. på knap 3,5 mio. kr. I november 2004 blev aktierne i selskabet solgt, og planerne om etablering af et nyt driftscenter blev herefter opgivet, da køberen i stedet ønskede at sammenlægge dennes eksisterende driftscenter med selskabets to hidtidige driftscentre.

Selv om selskabet havde skrinlagt byggeplanerne, var rådgiveromkostningerne på de 3,5 mio. kr. efter selskabets opfattelse fradragsberettigede, da udgifterne jo var afholdt til et udelukkende erhvervsmæssigt formål i forlængelse af den hidtidige aktivitet, nemlig til at anskaffe nye lokaliteter til virksomheden. Og hvis ikke det var muligt at fratække udgifterne, måtte selskabet efter egen opfattelse i det mindste kunne foretage skattemæssige afskrivninger på beløbet.

Men Højesteret var enig med skattevæsenet i, at der ikke var fradragsret i en sådan situation. Højesterets begrundelse var, at udgifterne knyttede sig til den påtænkte opførelse af et yderligere driftscenter, og at afholdelsen af disse udgifter ikke havde en sådan forbindelse til virksomhedens eksisterende drift, at de kunne anses for at være afholdt for at erhverve, sikre eller vedligeholde virksomhedens indkomst.

Efter Højesterets opfattelse var det heller ikke muligt at foretage skattemæssige afskrivninger på udgifterne på de 3,5 mio. kr., da det påtænkte driftscenter ikke var blevet etableret og taget i brug.

Behov for nye regler

De nuværende regler er mere end 100 gamle og må siges at udgøre en helt central del af arvegodset i de danske skattelove.

Offentliggjort d. 12. maj 2012

Men netop hvad angår udgifter til etablering af nye virksomheder og udvidelse af bestående virksomheder kunne der være god grund til at underkaste reglerne et såkaldt ”360⁰-eftersyn” i forbindelse med den bebudede skattereform.

Der er ikke tale om en ny tanke. Allerede i 1991 fremkom det daværende Skattelovråd således med den klare anbefaling at udvide reglerne om fradragsret til at omfatte udgifter til etablering og udvidelse af erhvervsmæssig virksomhed.

———— O ————